

**ANAYASA MAHKEMESİNİN “İŞ ARKADAŞI İLE YAPTIĞI CEP TELEFONU
YAZIŞMALARININ İNCELENMESİ VE BU YAZIŞMALAR GEREKÇE GÖSTERİLEREK İŞ
AKDİNİN FESHEDİLMESİ NEDENİYLE ÖZEL HAYATA SAYGI HAKKI İLE HABERLEŞME
HÜRRİYETİNİN İHLAL EDİLDİĞİ” İDDİALARINA İLİŞKİN 21.09.2022 KARAR TARİHLİ
VE 2019/25604 BAŞVURU NUMARALI
KARAR ÖZETİ**

İşbu bilgi notu 15.11.2022 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan “*özel bir şirkette çalışan başvurucunun bir iş arkadaşı ile yaptığı cep telefonu yazışmalarının işveren tarafından incelenmesi ve bu yazışmalar gerekçe gösterilerek iş akdinin feshedilmesi nedeniyle özel hayata saygı hakkı ile haberleşme hürriyetinin ihlal edildiği*” iddialarına ilişkin Anayasa Mahkemesinin 21.09.2022 karar tarihli ve 2019/25604 başvuru numaralı kararı hakkında bilgilendirme yapmak amacı ile tanzim edilmiştir.

BAŞVURUYA KONU OLAY

Somut olayda, özel bir şirket çalışanı olan başvurucunun iş sözleşmesi işveren tarafından feshedilmiş ve işten ayrılmış bir başka personele (bundan böyle “Ö.Ç” olarak anılacaktır) verilmiş cep telefonunun incelenmesi sonucunda elde edilen mesaj içerikleri feshin gerekçesi olarak bildirilmiştir. Başvurucu tarafından işe iade istemiyle dava açılmış, ancak davanın reddine karar verilmiştir.

Başvurucu vekilinin istinaf talebi üzerine Bölge Adliye Mahkemesi kararında, işverence düzenlenen “İletişim Araçları Politikası” başlıklı belgede yer alan hüküm “*şirkete ait iletişim araçları (bilgisayar, telefon, GSM hat ve diğer) sadece görev nedeniyle ve iş amaçlı olarak kullanılması gerektiği, özel amaçlı haberleşme ve işler için kullanılmaması gerektiği*”ne atıf ile; başvurucunun mesajlaştığı Ö.Ç.’nin kullandığı cep telefonunun işverene ait olduğu, dolayısıyla işverene ait cep telefonunun işverence incelenmesinin özel hayatın gizliliğini ihlal etmediği ve elde edilen delilin hukuka aykırı şekilde elde edilmediği belirtilmiştir. Davanın kesin olarak reddedilmesi üzerine başvurucu özel hayata saygı hakkı ve haberleşme hürriyetinin ihlal edildiği iddiaları ile bireysel başvuruda bulunmuştur.

ANAYASA MAHKEMESİNİN DEĞERLENDİRMESİ

Dilekçeler ve yargı kararlarından; Ö.Ç.'nin şirket tarafından kendisine verilen cep telefonunu işten ayrıldıktan bir süre sonra şirkete iade ettiği, anılan cep telefonunun Ö.Ç.'nin işle ilgili iletişimlerinin tespiti amacıyla incelendiği ve başvurucu ile Ö.Ç. arasındaki mesajlara erişildiği anlaşılmıştır. Ayrıca, "İletişim Araçları Politikası" başlıklı genel bir düzenleme içerdiği anlaşılan belgede işverenin iletişim araçlarını inceleme ve denetleme yetkisinin, kullanım sınırlarının ve bu sınırların aşılması durumuna bağlı yaptırımın açıkça düzenlenip düzenlenmediği ve anılan belgenin işçilere aydınlatma yükümlülüğü kapsamında bildirilip bildirilmediği hususlarının tartışılmadığı görülmüştür.

Bu bağlamda başvurucuya/işçilere, işveren tarafından teslim edilen iletişim araçlarının kullanım sınırları, işverenin anılan araçları inceleme/denetleme yetkisi ve amaca aykırı kullanılmasına bağlanan yaptırım hususunu da içerecek şekilde aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirildiği, Mahkeme'nin de başvurucu özelinde bu yönde bir bilgilendirmenin yapıp yapılmadığına dair bir araştırma yaptığı söylenemez. Bunun yanında işveren, Ö.Ç.'nin kullanımında olan telefonda amaçla uyumlu ve sınırlı bir inceleme yaptığını ortaya koyamamıştır. İşveren yargılama süresince müşteri iletişim bilgilerine ulaşmak adına telefonda inceleme yaptığını savunsa da telefonda ele geçirilen ve feshe dayanak teşkil eden mesaj içerikleri bu durumu doğrulamamıştır.

Mesajlaşma programlarının kişisel olarak da kullanılabileceği gözetildiğinde bir başkasına ait olan cep telefonunun denetlenmesinin ve başvurucuya ait olan mesajların ele geçirilmesinin başvurucunun özel hayatının ve haberleşmesinin gizliliğinin korunması konusundaki makul beklentisine aykırı olduğu açıktır. Mahkemece de bir başkasına ait cep telefonunda yer alan yazışmaların ne suretle denetlendiğine, mesaj içeriklerinin feshe dayanak alınmasının gerekli olup olmadığına ve başvurucunun özel hayatı ile haberleşmesine olan etkisine yönelik herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

Açıklanan gerekçelerle özel hukuk iş ilişkisinden doğan uyuşmazlığı karara bağlayan derece mahkemeleri tarafından yukarıda belirtilen anayasal güvenleri gözetilen özenli bir yargılama yapılarak pozitif yükümlülüklerin yerine getirilmediği anlaşıldığından özel hayata saygı hakkı ile haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğine karar verilmesi gerekmiştir.

Söz konusu karar ile işverenlerce personeller için temin edilmiş iletişim araçlarının kullanım sınırları, bu sınırların aşılması durumuna bağlı yaptırımlar ve işverenlerin bu araçları inceleme/denetleme yetkileri hakkında personellerin açıkça aydınlatılmalarının gerekliliğine vurgu yapılmıştır. Önemle belirtmek gerekir ki işverenin yalnızca makul bir amaç ile uyumlu ve sınırlı bir inceleme/denetleme yetkisi bulunması zaruridir. Aksi uygulamalar işverenlerin, çalışanlarının özel hayatlarına ve haberleşme özgürlüklerine saygı gösterme yükümlülüklerini ihlal ettikleri şeklinde değerlendirilecektir.

Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuruya konu kararının tam metnine <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/11/20221115-5.pdf> linkinden ulaşılabilir.

ÖZYILDIRIM HUKUK BÜROSU